TEATR im. A. SEWRUKA w ELBLĄGU

SEZON TEATRALNY 2008/2009
WWW.TEATR.ELBLAG.PL
243. PREMIERA

DYREKTOR NACZELNY I ARTYSTYCZNY
MIROSŁAW SIEDLER

KORNEL MAKUSZYŃSKI

ZATAN

Z SIÓDMEJ KLASY

WWW.TEATR.ELBLAG.PL

REŻYSERIA: CZESŁAW SIEŃKO

PREMIERA: 28 MARCA 2009

KORNEL MAKUSZYŃSKI (1884-1953)

PISARZ ZE SŁOŃCEM W HERBIE

Powieściopisarz, krytyk teatralny, autor książek dla dorosłych, dzieci i młodzieży, felietonista, publicysta, poeta, odznaczony licznymi nagrodami. Zaczął pisać wiersze w wieku 14 lat. Ich pierwszym recenzentem w cukierni na Skarbkowskiej 11 był owiany już poetycką sławą - Leopold Staff. Pierwsze wiersze opublikował w lwowskim dzienniku *Słowo Polskie* mając 16 lat. Od 1904 był członkiem redakcji tego dziennika, zajmując się recenzjami teatralnymi. Ukończył Wydział Filologiczny Uniwersytetu Lwowskiego, studiował także w Paryżu. W połowie 1915, podobnie jak Leopold Staff, jak również tysiące innych mieszkańców okupowanego przez Rosjan Lwowa, został ewakuowany w głąb rosyjskiego cesarstwa. Zupełnie przypadkowo zatrzymał się w Kijowie, gdzie żyło wielu Polaków. Został tam prezesem miejscowego Związku Literatów i Dziennikarzy Polskich oraz kierownikiem literackim kijowskiego Teatru Polskiego. Do Polski wrócił po zakończeniu wojny w 1918, lecz podobnie jak Staff - nie do Lwowa, lecz do Warszawy. Za swoją twórczość otrzymał członkostwo Polskiej Akademii Literatury, państwową nagrodę literacką (1926), nagrodę PAL „Złoty Wawrzyn" i honorowe obywatelstwo Zakopanego (1931) W Zakopanem znajduje się muzeum imienia Kornela Makuszyńskiego.

Od 1994 przyznawana jest Literacka Nagroda im. Kornela Makuszyńskiego ustanowiona w 1994 roku z inicjatywy profesor Joanny Papuzińskiej. Organizacja Nagrody powierzona została przez Fundację „Książka dla Dziecka" Miejskiej Bibliotece Publicznej im. Łukasza Górnickiego w Oświęcimiu i od roku 2005 ceremonia wręczania tej cenionej przez pisarzy i wydawców nagrody odbywa się w Oświęcimiu.

Makuszyński to klasyk humoreski i dowcipnego felietonu. Jego książki przesycone są ciepłem, optymizmem, życzliwością dla świata i ludzi oraz pełnym wdzięku humorem. Swada, z jaką pisarz opowiada o losach swoich bohaterów, wiara w dobroć ludzką, w wartość przyjaźni, współczucie dla pokrzywdzonych, zyskały Makuszyńskiemu mnóstwo wielbicieli w różnych krajach świata. Wiele powieści doczekało się adaptacji filmowych.

Najbardziej znane utwory pisarza:

1908 „Połów gwiazd"
1916 „Bardzo dziwne bajki" (Bajka o królewnie Marysi, o czarnym łabędziu i o lodowej górze, Szewc Kopytko i Kaczor Kwak, O tym jak krawiec Niteczka został królem, Dzielny Janek i jego pies)
1919 „Słońce w herbie"
1928 „O dwóch takich, co ukradli księżyc" - *nakręcono film fabularny (1962) i serial animowany*
1930 „Przyjaciel wesołego diabła" - *nakręcono film (1986) i serial*
1932 „Panna z mokrą głową" - *nakręcono film i serial telewizyjny (1994)*
1933 „120 przygód Koziołka Matołka" (120, bo jest 120 obrazków, a pod każdym cztero-wierszowa zwrotka ośmiozgłoskowcem)
1933-1934 „Druga, trzecia i czwarta księga przygód Koziołka Matołka" *nakręcono serie filmów animowanych*
1935 „Awantury i wybryki małej małpki Fiki-Miki"
1936 „Awantura o Basię" - *nakręcono dwa filmy (1959, 1995) i serial*
1937 „O wawelskim smoku"
1937 „Szatan z siódmej klasy" - *nakręcono dwa filmy fabularne (1960, 2006) i realizowano spektakle teatralne*
1938 „Wanda leży w naszej ziemi"
1939 „Za króla Piasta Polska wyrasta"
1946 „List z tamtego świata"
1957 „Szaleństwa panny Ewy" - *nakręcono film fabularny (1984)*

PATOS I ZWYKŁE DOBRO

Przyczyną usunięcia jedenastoletniego Kornela ze szkoły, był wiersz który dzisiaj wydaje się dość niewinny. Ksiądz, zabraniający uczniom ślizgania się na zamarzniętym jeziorku, został uwieczniony tak. "Na próżno jędza / w przebraniu księdza / z lodu nas spędza / W pierwszej b klasie / w zimowym czasie / nikt mu nie da się!"

Zanim jeszcze Makuszyński zaistniał jako poczytny pisarz dla dzieci - dał się poznać jako autor piosenek żołnierskich.:

Ej, dziewczyno, ej niebogo,
Jakieś wojsko pędzi drogą,
Skryj się za ściany!

Kornel Makuszyński obdarzony był niezwykłą łatwością pisania. Antoni Słonimski w "Alfabecie wspomnień" tak o tym pisze: "Jego pióro, jak dłoń króla Midasa, wszystko zamieniało w złoto. Nie pierwszej co prawda próby"

"W wielkim mieście, tak wielkim, że w nim była nawet panorama, a raz nawet przyjechała menażeria, żył mały szewc Kopytko, taki śmieszny, że patrzeć nie było można na niego, żeby się nie śmiać..." - tak zaczyna się baśń o Szewcu Kopytko i Kaczorze Kwaku - książka dla dzieci autorstwa Kornela Makuszyńskiego. Napisał ją we Lwowie, wydal na dwa lata przed I wojną.

Znakomitym "chwytem marketingowym" okazał się druk pierwszego bodaj polskiego komiksu "120 przygód Koziołka Matołka" i następujących po nim przygód Małpki Fiki Miki. Wielkie nakłady tych książeczek uczyniły z Makuszyńskiego dziecięcego idola na dziesiątki lat

Koziołek Matolek stał się częścią naszego dzieciństwa, ikoną kultury popularnej, dziedzictwem narodowym. Gdyby w Polsce powstał narodowy gabinet figur woskowych - koza w czerwonych spodniach i żółtych rękawiczkach musiałaby stanąć obok Marszałka Piłsudskiego i Wałęsy.

TYGODNIK POWSZECHNY /„Patos i zwykłe dobro" Joanna Olech/.

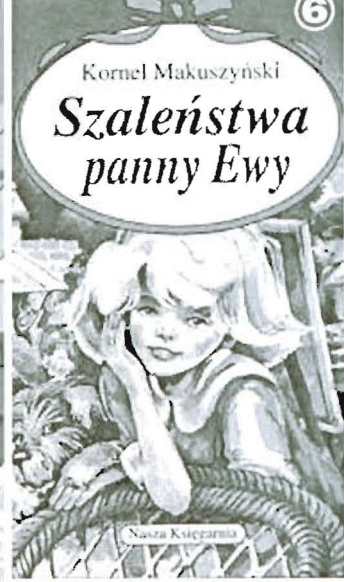

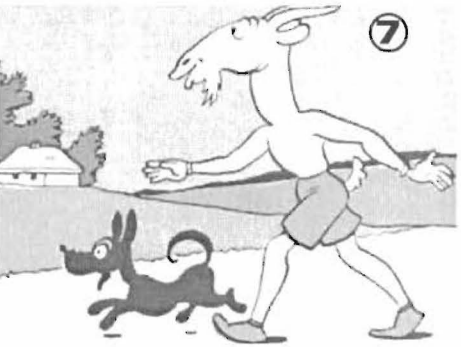

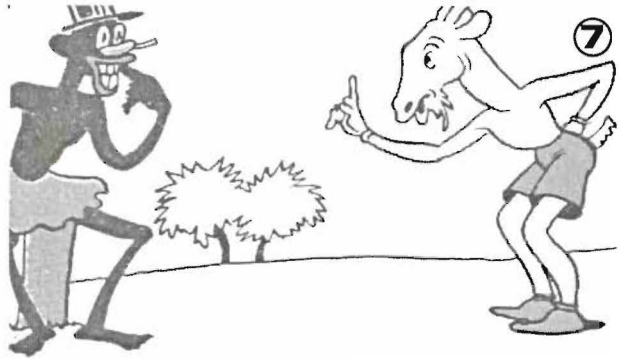

1. O dwóch takich co ukradli księżyc (ilust. K. Sopoćko)
2. O dwóch takich co ukradli księżyc (Teatr im Aleksandra Sewruka w Elblągu)
3. Koziołek Matołek (ilustracje-Marian Walentynowicz)
4. Panna z mokrą głową (Nasza Księgarnia 2006 r.)
5. Awantura o Basię - książka audio (rok wydania 2009)
6. Szaleństwa Panny Ewy (Nasza Księgarnia 2006 r).
7. Koziołek Matołek (ilustracje-Marian Walentynowicz)
8. Awantura o Basię (fot Muzeum Kinematografii w Łodzi, Na zdjęciu. Roman Niewiarowicz, Małgorzata Piekarska, Mieczysław Gajda)
9. Szatan z siódmej klasy (rok. 1960, reżyseria rez Maria Kaniewska, wyst Józef Skwark, Stanisław Milski, Pola Raksa)
10. Szatan z siódmej klasy (Nasza Księgarnia 2005)
11. Szatan z siódmej klasy (reżyseria Kazimierz Tarnas aktorzy. Bartosz Fajge, Wojciech Malajkat (2006).

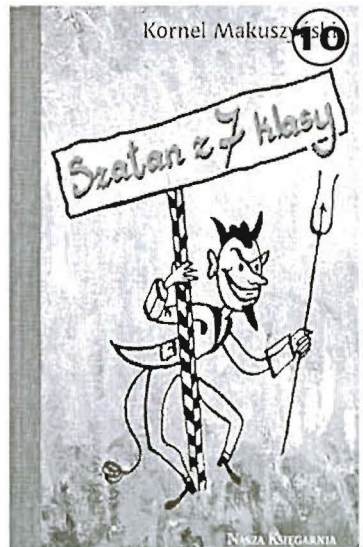

KORNEL MAKUSZYŃSKI

ADAPTACJA: BOGDAN KOLKOTEK

SZATAN Z SIÓDMEJ KLASY

WWW.TEATR.ELBLAG.PL

REŻYSERIA: CZESŁAW SIEŃKO

SCENOGRAFIA I KOSTIUMY: ZYGMUNT PROŃCZYK

MUZYKA: DARIUSZ ŁAPKOWSKI

OBSADA:

ANNA GRYSZKIEWICZ, TERESA SUCHODOLSKA-WOJCIECHOWSKA, KRZYSZTOF BARTOSZEWICZ, TOMASZ CZAJKA, LESZEK CZERWIŃSKI, JACEK GUDEJKO, TOMASZ MUSZYŃSKI, MARCIN TOMASIK, LESŁAW OSTASZKIEWICZ, JERZY PRZEWŁOCKI

Ruch sceniczny: EWA KALKA Światło: Kazimierz KOWALSKI Asystent reżysera: LESZEK CZERWIŃSKI Inspicjent: DOROTA PIETRUSIŃSKA

PREMIERA: 28 MARCA 2009

ZNANE I MĄDRE CYTATY Z KORNELA MAKUSZYŃSKIEGO

"Jeśli w odpowiedzi na twoje pytanie kobieta odpowiada - nie wierz jej, jeśli jednak milczy - nie wierz jej tym bardziej. "

"Nie byłoby radości bez smutku. "
"Pierwsze westchnienie miłości to ostatnie westchnienie rozumu".
"Piękna żona jest jak kaczka: za dużo na jednego, a za mało na dwóch".

"Stracony jest każdy dzień bez uśmiechu. " *(Źródło: Awantura o Basię)*
"Uśmiech to pół pocałunku. " *(Źródło: Awantura o Basię)*

"...każdy list jak gdyby przeświecał tym, co w nim jest wewnątrz, tak jak na twarzy prostego człowieka odbija się treść serca. Każdy list ma swoją twarz. Ileż razy, wziąwszy list w ręce, człowiek bez powodu, bo się nie spodziewał złych wieści, uczuwa lęk... Ręce mu drżą i zwleka z otwarciem. Ileż razy! Wtedy w liście, jak w papierowej trumnie, leżą niemal zawsze słowa takie, jak umarłe, albo w nim coś płacze czarnymi łzami, I przeciwnie! Czasem list wpada, jak trzepocący się gołąb, tuli się do rąk, pieści się, uśmiecha i niecierpliwi, jak gdyby chciał, by go prędzej otworzono, bo ma do oznajmienia niespodziane szczęście, ma wykrzyknąć promieniste słowo." *(Źródło: List bez adresu)*.

"... choć w Polsce wszystko jest źle zbudowane, lecz Polki są zbudowane wybornie" *(Źródło: Dziewięć kochanek kawaleroa Dorna)*.

"- Starajmy się odczytać nazwisko, to będzie najprostsze. Poznaj z tego, młodzieńcze, że nazwisko nigdy nie jest treścią, lecz mizernym dodatkiem do człowieka. "
„Każda książka jest żywym stworzeniem. Każda ma duszę i każda ma serce" *(Źródło: Szatan z siódmej klasy)*.

„- Cóż mogę ja, człowiek?
- Mało, wiem, że mało. Możesz jednak uczynić, co ja czynię. Niewiele to, prawie nic, ale większą jest ofiara pokornego serca niż złota ofiara bogacza. Możesz iść moją drogą, tu i tam, i wszędzie". *(Źródło: Wypowiedź Kornela Makuszyńskiego)*.

PRZESĄDY I ZWYCZAJE AKTORSKIE

Obok wielości przesądów wspólnych wszystkim aktorom, które występują z różną częstotliwością, oddzielną grupę tworzą przesądy prywatne. Praktycznie każdy aktor, który przyznaje się, że jest w jakimś stopniu przesądny wspomina też o swoich przesądach osobistych.

Adam Ferency przywiązuje wagę nie tylko do wszystkich czarnych kotów, które przebiegają mu drogę podczas jazdy do teatru, ale też ma swój nietypowy przesąd związany z premierą. Przed premierą zawsze dokładnie zapamiętuje wszystkie czynności, jakie wykonuje, ponieważ uważa, że wszystko może mieć wpływ na powodzenie przedstawienia. Jeżeli w momencie, kiedy zabrzmi dzwonek zapowiadający, że za chwilę rozpocznie się spektakl, zawiązuje but, to zawsze o tej samej porze będzie ten but zawiązywał. I takich czynności jest cały szereg, przy każdej premierze jest coś innego.

Z kolei przesąd ***Ewy Wiśniewskiej*** wiąże się z kreowaną przez nią postacią, „jak dowiem się, że właśnie ten kierunek postaci kreowanej jest dobry, to skrzętnie piorę bieliznę, którą miałam na sobie i na drugi dzień zakładam ją na nowo. Aż do premiery włącznie.

„U mnie w teatrze" –twierdzi ***Antoni Choroszczy***- przed premierą wszyscy się kopią w tyłek. Na szczęście, ja bez tego kopniaka nie wychodzę na scenę."

Jednak mniej zabobonni aktorzy twierdzą, że taki kopniak rozładowuje napięcie i zmniejsza tremę związaną z premierą.

Joanna Szczepkowska zamarła, gdy debiutujący tego dnia młody aktor przyniósł w ramach poczęstunku tort z orzechami. - Byłam zaskoczona - przecież orzechy w dniu spektaklu przynoszą aktorowi pecha!

Dla ***Michała Żebrowskiego*** szacunek do zabobonów to istotna część teatralnej tradycji. Nie toleruje więc czarnych kotów, wystrzega się pawich piór, a przed wejściem na scenę dotyka gwoździa albo innego zakrzywionego przedmiotu.

Ciąg dalszy nastąpi

Czesław Sieńko (ur.1956 roku) – aktor, autor tekstów, reżyser, dyrektor naczelny i artystyczny Teatru Baj Pomorski w latach 1993–2003. Teatr w Toruniu był jego pierwszym miejscem pracy po ukończeniu Wydziału Sztuki Lalkarskiej w Białymstoku (wydział PWST w Warszawie).

Aktorstwo połączył z pisaniem scenariuszy teatralnych oraz reżyserią, odnosząc w tej dziedzinie sukcesy na krajowych festiwalach. Nawiązał do festiwalowej tradycji Baja i w 1994 r. powołał Toruńskie Spotkania Teatrów Lalek, które przekształciły się w festiwal międzynarodowy. Rozszerzył współpracę zagraniczną teatru i zabiegał o stałą obecność toruńskiego zespołu na polskich i międzynarodowych festiwalach teatralnych. Działalność artystyczna Baja, na którą składały się prace reżyserskie gościnnie zapraszanych twórców lub samego Czesława Sieńko, była wielokrotnie nagradzana, m. in. Certyfikatami Najwyższej Jakości i Poziomu Artystycznego ASSITEJ-u.

Wybrane realizacje reżyserskie Czesława Sieńko:

„Gody weselne"
Bałtycki Teatr Dramatyczny im. Juliusza Słowackiego Koszalin

„Co w skrzynkach piszczy"
Teatr Lalki i Aktora "Baj Pomorski" Toruń

„Róbmy to razem"
Teatr Lalek Arlekin Łódź

„Ptaki czyli Kosmiczne jajo"
Teatr "Baj Pomorski" Toruń

„Drewniany koń"
Teatr "Baj Pomorski" Toruń

„Sklep z zabawkami"
Teatr "Baj Pomorski" Toruń

„Pastoralka"
Teatr Lalek Arlekin Łódź

„120 przygód Koziołka Matołka"
Teatr "Baj Pomorski" Toruń

„Młody wilk"
Teatr Polski Bielsko-Biała

„Książę i żebrak czyli wirus..."
Teatr im. Stefana Jaracza Olsztyn

„Król Maciuś Pierwszy"
Teatr Lalki i Aktora Wałbrzych

„Piękna i Bestia"
Bałtycki Teatr Dramatyczny
im. Juliusza Słowackiego Koszalin

„Opowieść wigilijna"
Teatr "Baj Pomorski" Toruń
Teatr im. Aleksandra Sewruka Elbląg

„O Rybaku i Złotej Rybce"
Teatr Lalki i Aktora "Kubuś" Kielce

ZygmuntPrończyk(ur.w1948r.) malarz,scenograf,absolwent Państwowej Wyższej Szkoły Sztuk Plastycznych w Gdańsku. Współpracę z Teatrem Dramatycznym w Elblągu rozpoczął w 1977 roku. Jako malarz Zygmunt Prończyk był wielokrotnie nagradzany, jego obrazy znajdują się w prywatnych galeriach w kraju oraz Norwegii, Francji, Austrii, Szwecji, Niemczech i Izraelu. Fragment recenzji Ryszarda Tomczyka spektaklu „Jak Piekarczyk chwat Elbląg uratował" w reżyserii Mirosława Siedlera (Tygiel, 2006 nr 45)

„Szczególną rolę w spotęgowaniu efektów wizualnych pełni tym razem scenografia (...). To chyba jedna z najciekawszych i z ogromną pracowitością zrealizowanych kompozycji plastycznych elbląskiego scenografia i plastyka."

Wybrane realizacje scenograficzne Zygmunta Prończyka:

„Egzamin"
reżyseria: May Andrzej
data premiery: 1983-10-23

„Kapelusz"
reżyseria: Tym Stanisław
data premiery: 1984-11-09

„Pokojówki"
reżyseria: Jasielski Józef
data premiery: 1994-10-02

„Betlejemka"
reżyseria: Stańda Juliusz
data premiery: 1995-01-08

„Otello"
reżyseria: Jasielski Józef
data premiery: 1996-11-17

„Antygona"
reżyseria: Jasielski Józef
data premiery: 1998-09-13

„Czarna komedia"
reżyseria: Baniukiewicz Antoni
data premiery: 1998-12-12

„Noce sióstr Bronte"
reżyseria: Walkowski Robert
data premiery: 2000-03-25

„Zbrodnia i kara"
reżyseria: Żentara Edward
data premiery: 2000-09-23

„Mały Książę"
reżyseria: Skotnicki Jan
data premiery: 2002-02-21

„Tango"
reżyseria: Wolański Waldemar
data premiery: 2004-01-17

„Jak Piekarczyk chwat Elbląg uratował"
reżyseria: Siedler Mirosław
data premiery: 2006-10-13

SPEKTAKLE W REPERTUARZE TEATRU:

DUŻA SCENA:

„Szatan z siódmej klasy" wg. Kornel Makuszyński, reż. Czesław Sieńko
„Czego nie widać" Michael Frayn reż. Jan Tomaszewicz
„Czekając na Godota" Samuel Beckett reż. Krzysztof Rościszewski
„Policja" Sławomir Mrożek reż. Wiaczesław Żiła (Ukraina)
„Świętoszek" Molier reż. Bartłomiej Wyszomirski
„Opowieść wigilijna" wg Charlesa Dickensa reż. Czesław Sieńko
„Calineczka" Andrzej Ozga i Marek Bartkowicz reż. Andrzej Ozga
„Aktor" Bogusław Schaeffer reż. Mirosław Siedler
„Szalone nożyczki" Paul Pörtner reż. Maciej Korwin
„Jak Piekarczyk chwat Elbląg uratował" Janusz Komorowski reż. Mirosław Siedler
„Lot nad kukułczym gniazdem" Ken Kesey reż. Wiaczesław Żiła (Ukraina)
„Zemsta" Aleksander hrabia Fredro reż. Ewa Marcinkówna
„Na pełnym morzu" Sławomir Mrożek reż. Giovanny Castellanos (Kolumbia)
„Sen nocy letniej" William Szekspir reż. Mirosław Siedler
„Kolacja dla głupca" Francis Veber reż. Ewa Marcinkówna
„Tango" Sławomir Mrożek reż. Waldemar Wolański
„Tajemniczy ogród" wg Frances Hodgson Burnett reż. Cezary Domagała

MAŁA SCENA:

„Mein Kampf" George Tabori, reż. Artur Hofman
„Aż do bólu" William Mastrosimone, reż. Bartłomiej Wyszomirski
„Bajki samograjki " Jan Brzechwa, reż. Lesław Ostaszkiewicz
„A NA WA-s spłyną obłoki" wg. Marka Grechuty, reż. Andrzej Ozga
„Sceny miłosne dla dorosłych" Zbigniew Książek reż. Bogusław Semotiuk
„Pamiętniki Adama i Ewy" wg. Marka Twaina reż. Giovanny Castellanos (Kolumbia)
„Celebracje" Krzysztof Bizio reż. Bartłomiej Wyszomirski
„Edith i Marlene" Éva Pataki reż. Andrzej Ozga
„Pod niebem Paryża w Cafe Sax" reż. Dorota Furman
„Niedźwiedź i Oświadczyny" Antoni Czechow reż. Wiaczesław Żiła (Ukraina)
„Cafe Sax" wg Agnieszki Osieckiej reż. Cezary Domagała
„Narkomanka" wg Barbary Rosiek reż. Bartłomiej Wyszomirski

SPEKTAKLE W PRZYGOTOWANIU:

„Wojciech Młynarski - Róbmy swoje" Andrzej Ozga
„Folwark zwierzęcy" George Orwell

ZESPÓŁ TEATRU IM. ALEKSANDRA SEWRUKA W ELBLĄGU:

Dyrektor Naczelny i Artystyczny: Mirosław SIEDLER

Dyrektor finansowy / Główny księgowy:	Irena TONKOWICZ
Kierownik literacki:	Hanna MOTYKA
Kierownik muzyczny:	Dariusz ŁAPKOWSKI
Kierownik administracyjno-techniczny:	Kazimierz KOWALSKI
Kierownik Biura Obsługi Widzów:	Grażyna URBANOWSKA
Kierownik OKT/Rzecznik prasowy:	Tomasz WALCZAK
Asystent dyrektora / Koordynator pracy artystycznej:	Magdalena FEJRAL
Specjalista ds. osobowych:	Mariola TOMASIAK
Z-ca kier. administracyjno-technicznego:	Agnieszka PIASKOWSKA
Starszy referent ds. administracyjno-technicznyc:	Jolanta NOWOKRZEWSKA
Specjalista ds. promocji i reklamy:	Artur MIECZKOWSKI
Z-ca głównej księgowej:	Anna SZYSZ
Księgowość:	Bożena SZCZEPAŃSKA Renata RESMER
Sekretariat:	Katarzyna KLUKOWSKA Agnieszka OSTOLSKA
Informatyk:	Marcin PROKOPIAK
Pracownia akustyczna:	Rafał GMYS Piotr ROLSKI
Pracownia oświetleniowo-elektryczna:	Mariusz BUDZIŃSKI Witold PRZYBYŁ
Pracownia malarsko-butaforska:	Elżbieta DYMISZKIEWICZ Karolina NAMIOTKO
Pracownia charakteryzatorska:	Ewa SOBOLEWSKA-LITWIN
Pracownia krawiecka:	Hanna ROKITA Marianna ALBRECHT
Pracownia stolarska:	Karol LIMPERG Piotr GRELOCH
Garderobiane:	Elżbieta BARTOSIAK Katarzyna KOPEĆ
Brygadier sceny:	Mieczysław HAJDUK
Rekwizytor:	Zbigniew GAŁĄZKA
Obsługa sceny:	Krzysztof KONEWKA Mateusz ŁOBOCKI Tomasz URBANOWSKI
Kierowca-zaopatrzeniowiec:	Piotr KOPEĆ
Specjalista ds. administracyjno-gospodarczych:	Ewa KĘSKA
Z-ca kier. Biura Obsługi Widzów:	Żanetta SZYMANOWSKA
Organizatorzy widowni:	Eliza BOGOJŁO Leokadia SAJDA Zyta WRZOS
Kasjer:	Halina ŻURKOWSKA
Opracowanie programu:	Hanna MOTYKA Tomasz WALCZAK
Opracowanie graficzne i skład programu:	Krzysztof KOMOROWSKI

Biuro Obsługi Widzów: tel. 055 641 97 00 wew. 226 i 326, fax 055 641 97 30
Kasa Teatru: tel. 055 641 97 00 wew. 392
www.teatr.elblag.pl

INSTYTUCJA KULTURY SAMORZĄDU
WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

PRZYJACIELE I SPONSORZY

REPROSKAN
WWW.REPROSKAN.PL

Firma BANNACH

ALSTOM

Klimat-el

Przedsiębiorstwo Handlowe OPTIMA
OPTIMA
czystość doskonała

JUPI®

WiK W ELBLĄGU

PUJAN

blueboard.pl
STUDIO REKLAMY

PKO BANK POLSKI

Plus GSM

PATRONI MEDIALNI

portEl.pl Elbląska Gazeta Internetowa

www.info.elblag.pl
ELBLĄSKI DZIENNIK INTERNETOWY

elblag 24

EL

dziennik ELBLĄSKI